

56373257

8 Boren tegen verdichting bodem

De onomkeerbare bodemverdichting op veel landbouwpercelen, is misschien niet zo onomkeerbaar als we tot nog toe hebben gedacht. Derk van Balen van de WUR boort er gaten doorheen.

Wageningen University & Research gaat verder met prikken en boren in de bodem om verdichtingen op te heffen. Het gaat om verdichte, niet doorwortelbare lagen, die direct onder de bouwvoor kunnen zitten of tot ook wel 70 centimeter diep of dieper. Ze kunnen van nature aanwezig zijn of zijn ontstaan door berijding met te zware machines.

In 2019 en 2020 heeft WUR-onderzoeker Derk van Balen oriënterende experimenten gedaan, dit jaar gaat hij ermee verder. "We boren gaten van 2 centimeter doorsnee in een 25x25 centimeter-verband of we boren met boren van 10 centimeter doorsnee in een verband van 75x75 centimeter. De boorgaten vullen we op met drainagezand of compost of potgrond."

Opvullen met zand lijkt de beste optie op kleigronden, dat geeft een goede waterafvoer. Compost/potgrond lijkt beter om boorgaten op zandgrond op te vullen. Helemaal duidelijk is dat nog niet. Door compost/potgrond zouden de wortels van gewas en groenbemester het gemakkelijkst naar beneden kunnen. Bij drainagezand groeien de wortels meer langs de randen

FOTO: OLANE DE HOOP

Proefmachine voor gatenboren. In 2019 en 2020 werd geboord in Lelystad, in 2020 ook in Vredepeel op zand.

van de boorgaten naar beneden, denkt Van Balen. "Misschien is een mix van zand en compost juist goed. Dat gaan we dit jaar verder uitzoeken op praktijkpercelen."

Het prikken en boren is een vriendelijke alternatieve manier om van (pleksgewijze) verdichtingen af te komen. Een woelpoot werkt weliswaar snel, maar het resultaat blijkt gevoelig voor herverdichting, die vaak nog kwalijker is dan de oorspronkelijk-

ke. "Bovendien", zegt Van Balen "met wat voor trekker moet je aan de gang als je dat 70 centimeter diep wilt doen. Ook sleuven graven en weer vullen geeft in de regel een instabiel resultaat. Groot voordeel van prikken en boren is dat je de profielopbouw niet verstoort en dat je de draagkracht van de bodem behoudt." Tot slot wil Van Balen nog gezegd hebben dat het boren of prikken goed is te robotiseren.

9 Verrastering van Nederlands landschap ligt op de loer

Het toenemend aantal wolven in Nederland dwingt veehouders tot het plaatsen van een elektrisch raster. Hoe ongewenst dat ook kan zijn. Met name schapenhouders zijn de dupe. In totaal doodden wolven - en goudjakhalzen - sinds 2015 ruim 600 schapen.

Provincie Gelderland kent een subsidieregeling waarmee materiaalkosten van een elektrisch raster vergoed worden. Voor 2021 is €600.000 gereserveerd. Tot nu toe hebben 22 veehouders in Gelderland zo'n hek geplaatst, volgens Gelders en Drents wolvencommissielid Gijsbert Six. Vijf aanvragen zitten nog in de pijplijn. In Drenthe gaat het om nog eens tien gevallen. "Al met

al dus enkele tientallen, maar als de wolf blijft toeslaan, kan dat aantal verder toenemen."

Een struikelblok voor veel boeren is dat zo'n hek geld kost, terwijl de maatschappij de wolf wil en niets betaalt. NoWolves-Benelux-bestuurslid Andrea van den Eng noemt een voorbeeld van een schapenhouder met 1.200 schapen in Limburg. "Hij gebruikt jaarlijks zo'n 300 netten à €34.800. Als de provincie 80% vergoedt zonder limiet, kost hem dat €6.960. Dan moet hij 140 schapen met €50 winst verkopen om de investering terug te verdienen." Daar komt bij dat een raster erg onderhoudsintensief is. Alle draden moeten vrij blijven van begroeiing. Six kent geen gevallen van een negatief neveneffect op andere wilde dieren. Hij stelt dat het vooral gaat om het wolfwerend maken van bestaande afrasteringen, niet zozeer om het plaatsen van nieuwe. Hij sluit echter niet uit dat er in de toekomst wel een effect op kan treden.

Stichting Wolvenhek Fryslân wil een hek om Friesland. Volgens hen is het op individueel niveau niet te doen om vee te beschermen. Dat bevestigt Six: "Het is een kwetsbaar gebied met veel sloten. Maar compleet inrasteren is niet realistisch. Het ziet er slecht voor hen uit als de wolf zich vestigt. Misschien moet LTO in zulke situaties nadenken of ze een koude of een warme sanering willen."

FOTO: RUIJDIJ PLOEG

Hobbyschapenhouder Gijsbert Six spant de draden van het elektrisch raster om wolven buiten het veld te houden.